

History

Cooperstown

1845

1845

1845

Bu 1907 - 33

1943 - 1943 - 8

125

1943 - 1943 - 8

27/10/1886

Musa Galil

An meinem Liebe Freund
Andre Timmermans
Von Musa Galil

Zeidpoit

1886-1887

Gorlarom

Gorlarom, ser şetep joragemo
il qoronda esen atboy!
Kypme bulsa sesda koc km jalgon,
sul qadorle qirda xaqqayox!
Sesda minem boten tojovlarom,
sesda minem kersez joxsime.
ser ylsager, min do outolormon,
joxsager min do joxormen.
Min qabozdom qorda jalgon itep,
Joragem km xaqloq qozqanno.
Gorom belon duyno iruslodem,
Gorom belon qindem doymanno.
Hadi almas mine tybon lozot
vag tormoznon, cuar paxorse
Siopremdage conloq, ut km sojn
joxoremnen boten moynosse
ylgonds do jorom turu qalor
Siopremdage izge autbna

bar qorunib ilga bayqashdim,
qonuramne do bilon xalqem
qorlap yetem dand kory quram,
qorlap kildem tormoz jaroma
soxoy qorun palac baltayma
bayne totgan kiles jarbler
qor oqiztte mine xer jaxro,
hom ylorga qur or bulup
qonuram minem monly ber qor ide
ylemem do jaxror qor bulup.

432611 M.G.

Ozanma

Sing minnon xalor kiterxlor,
"ul joxoydan drup" disxlor,
Sin Ozanma, Boyren!
Mondy syzne
daxlar oxtur, jagun kiterxlor

Bajrayana qanem belu jaruqan
antem cagxa dloya baruwa.

Xaqqem barus minem abunwya,
xaqqem barus arap galwya?
Siga minnan xber kiterwlor,
"Almasrowan ilen" dislor,
Sin oşanna, boqum!

monduj syrne
duslor zytur, mine sejsolor.
Ildon kittem il kom sinen ocler,
aftomatom arap argama.
Ilemne kom sine almasrowac,
Cirds miqa tawon ni qala?
Siga minnan xber kiterwlor,
"Musa inle ylgan" dislor,
Sin oşanna, boqum!

monduj syrne
duslar zytur, sine sejsolor.

Tutraq kymaz tanne, kymz almas
jalqonlu qor tula kymz elme
"Ylem" diep djet bulamz son
qizer ylgon monobj ylemne?
2011/43

* * * (qor tula)
Kyp jarcolar kilde tam, qozbna,
tar ilennon, dinger altomman
Kiennote jefon nom atlastan,
Kojmoleye sarb altomman
qozb qotlap qorlar mujnsalar
belozexlyr Bylox ittelr
Tix barab da kire qarap alyo
Bez qul belon qajtep Kitteln
Saopz kilde, anja, bar Byloze
jalqonlu qor tula joroge
suzb bulde qoznly sajlaqan,
suzb bulde qoznly esjgme
2011/43

Jeget koe

Ul qabatlap lacon jorrogenen,
irge anten sejjon xalqona
aftamaton ato arqabona
kon atlandis aqbyz atona.
Jeget yxon julda saflor sende,
tuplar ards, tannlar vatoldo.
qajdan aldo jeget monolij koeche,
qajdan aldo monolij jalqonni?
Bajraq itep ilga turislogni,
utis, suni kicte bu jeget
aftamato tygel, ato tygel,
ato belon koele bu jeget.

The jorle dusqa

1911

Kiemem minem qorog jamarls da,
Kiemem saf anten qarov.
Sin qurib, tik turoyan jorrogenen,
Gitmez qide torle jamarls.

28.11

Cəscənlər

Bardıqız Bolonça, Balaban
toğreger, uymağlar, kölegər!
Gəlməyisən Kırıp sat anılar,
Günəşən Boşoqqan Kırılğələr.
Bolanda Kır mətur Cəscənlər,
Bardə da tatlə kır islələr.
Nərkisən, sən bəllər həm mənə,
Məq sərniy irnəgər təslələr.
Gil Kırıp tizlətə dərniy,
Təkdi qojayınq murlar.
Alar bit izge gır ananq,
Sojəklə qızlar, ullaq.
Bu gırta Kır bulə suqzlar,
Tanrınnar, jaynnar, dərillər.
Kisəldə Kır batır toymışlar,
Tandə zur qalalar avəllər.
Həccu Bardə bu zur kərs,
dərillə, dərillə jəllər.

Sende bu tufraqqa kypme jös,
kypme qan tande bu qorlaroya.
sul qannar hom jösler aqyle,
il bojek qinyga ireste
Tar kilde; dulqonle, jalqonle
Caxkka torende qiz Oste
Bu goller jette qiz anany
janale joroge tyrends.
Nisek ul jorakney janoyanoy
Min kytom any hor zolenda.
Çiboy62, Balalar, sez çirney
Bu nifis hom irko gollaren,
Kitreger danloqla xör ilney
toriklip satloqla konnoren.
Serney do bolki bu suq62ta
yqander ataoy62, aqayoy62
Xiterlep serne son sul62ta...
hom barok jorakto jorayoy62

Ser novlop ybezer golbrone
 Kuz iston kuzlegiz aculyn
 Siz birde sergo sat konnorne
 jotyr tiz, qan hom. jot tamcsin
 Balalar ser golbrone yzezer
 lqtkoz 'galqer siz qarnynan
 mm cack attqoz, ystager
 ataqoz, doqoz qarnynan
 Ser **u** sergo sul qabr qaderle,
 sul qabr jaqynly, sojkenle
 Al tany aldaqy doverny
 jozegezds cadoqadse sikelle
Belbort cackln, yzezer, cackln
 Jot birer bermer, sat kuzelgo
 sergo bu satleqlar, zaxatlar
 B'k qizer alshoyan oyomergo

Сыныган жазлар

Фотс менн мек

Сыныгы. N. Ostra

Мин миба та аде гөрмөй идем
Болор ойдон чолор кичкөндө,
Айтмз жазлар гартын, оюмун буя
Күргөнүмө хозор кичкөндө.
Бу бер жолда бастан кичкөнүмдөн
ми кyperde, жорон габарды.
Тегермедө битен Гирсөгландө,
Тегермедө сөөм аюарды.
Бу розокте, гандө, жале жолон,
авзлөгө төстө аядага.
Мино жөгө мине, тегермедө
Мин тажандөм аяда тажага.
Сер тапмассыз хозор кыялмөндө
малай чагнын гылы суулааган
Оа, сикерме тиле дотлор белон,
Кызел гуяда инде мутелогон

12
Törx qat, Jözde jöplekko jat
Çiddilek bön sabir uymalıq.
Jöplek jandı kipkon dars kebek,
oyomre bulds anbn, Oc ajloq.
Jöplek, jöplek! Qaja, ajlı Kiceñ,
Qaja sineñ, Zongor kyzbren?
Don buybında, okop barlbırında
jatıp qaldı qajnar ozbren,
Sanduoyacts alsu tanda tygel,
Sin darsıllı tonds qabındon,
Çinçep aloyan cirkko sine qanls
Bajraq itep qadap qaldırdım.
Ykeno, diö bönin uylamaybız,
min Jät Kyrep Çingön ilemne;
Jöz jözlegem bulsa, min barsen da
Jüşü juloja Birmıs idemne?
Jöplek dıroz, Osko yrbır oçen,
Birelön Bit aña qanatlar!

İse kiter soylar dnu qartlar,
 oqayuburca tarix qabatlar.
 utnu, sunu kicir, kezelexus
 ciger aldug bojek cunbqur.
 Bernen joxlek menə sulaj yttu,
 qoruc menə sulaj cunbqur.
 A. Ş. Ş.

Qar 9626

Q6396 Ber Gilos qojazle konda
 Avshin, dand "Komez taronda"
 Erer-eremys sonoye qar qirda
 Kyn joxen soyp. jatqan caxonda
 Sajan balalar qarda toqurap
 ham qar aturap yndar tujdalar.
 Sunnan qinarlap qarm durlap,
 Ber 962 surate jaxap quydalar.
 Ric Bulde, Salgin qarm qatirde,

Balalar arda həm ıxetelər
 Qar qızın tərda jəlməz qaldırır
 Çöl öljə qajır kittelər
 Tən bujə qızın ırkələr, nəzələr
 İstə kən jəqtən aprel çiləre
 Bətkə qojazın həm jəzın maqtar
 Qıl qızın serlə xıst səyləre:
 — „Sın ələ dide, belmisen, kənnən
 ut tənle, qajınar Qojaz bətkən;
 Tən qala hər kən kuzer əljəzən
 Jəndəzə gırne anın jəlgən.“
 Qız əjtə kələr: „qojaz qızına
 həm jəlxəzəzəyə hic kitmi isem
 Nəzə ul jəlgən qarağa həm bəzəyə,
 Qat biki belni məxələst xison.
 Min mənə salətin, juq mında jəlgən
 Min qəz izkəse, ələ belmisen?

Min boz jorokle, minca kizakmi,
Telosa gojaj uze baz isen!

Tan attu gojaj kocke, jalqenle,
Ceqte qelmajip urman artaman,
Qar q626n binlap jaropa Ceqide,
Tap6206 buket mordan, jalqenle,

Qar q626 kintu qarap om6nde,
Tas6tte an6 bu k6l6 irtu
Sejy ul sundij serle, tel6nle,
Boz jorokne do yber eretu

Qar bika jarup jaropa azqande,
ul qajig bulde kocke gojazga
Qurqat6 Siller jarop tazqenle,
Qul6lar bozne jar kilgen jagga

Qar q626n har6y izkeli,
Jund6ra an6 qajrat qocay6

ieler ypte ul qarlikne,
 Tark yzems bozle ksc ara.
 Hem kiuzt qoznu, boz qanle izken
 sixerle jzren jalgen kojderde
 Qoz bar xistren gojazga birer,
 zorlovex bulur zorlar jzgerde.
 Qoznu jzrenimn tama tamala,
 Bu-anu qajnaq seyy izlere
 ul qolej seyy jzren qarablar,
 sytel qildm komez cecleme.

Qajda boz qanle mazyra qat qoz
 Azk seyyane quymunda erer?
Seyy-herm jzlek atar qutuz V
 ayo ul qozlar, basir, tilerer
 ul kndk wrojan jz qozner tozle
 Tik sozoj jze qime ceclette.

Qoz cırlap aqqan qırda qol yste,
 ul gojay tosele al edcek attı.

Moxabbet, mine irkom qaynada
 eret, xis qrem tosep aysemmar.
 soyy suqarojan qomrem julund,
 goller tan tosele edcek dtsennar.

4.12.43

✓ Qandala

Torms Kynelsez, anda toqammar
 kom saxe tulb qandala tuje.
 Qaj vaqet sulaj min ec pozqammar
 qandala cyplim, jatop kon buje.
 ham uylojm yzem: torms nizeren
 vatass ide, sytose ide.
 Qandala itep xucamoz yzen
 totass ide, sotass ide.
 ulrol

Ozlep sojde jeget,
 qiar-qimas
 dxta dya ber kon jorsgen
 - "sojdm..." dide, larin nazle qoznsh
 igetm dide, min dr! digznen
 Qoz jaratop, jyri zjtm dide
 sels cunlap jaratmadym?
 Tik kocjide jeget jorsgenen
 sojy belm qaratlamus
 Suopos kilde... dyp irksermen
 ut cyles tartup kiterde
 Sojy amb dlya qit m dide
 jaras-nan qamsh kipterde
Qozn Ocen tuoran jorde Ocen
 ul aldonda bulda korts-nen
 jegetlegen sumda Kyi jst m dide
 "Jeget!", dyp dya kem dyp sen?
 sojy belm yzen kede sizop

ul atlada durtle, Omitle.

Qingy tamg qirda qabmoqanda
Tadra jöqtä axu jegetne.

ul sataptä sonqy sulzunda,
ylam ise anı isertte.

— "Sojonn..." dide,

kon ul izkärenen!

— "Min dö!" digon tarjsh isette

30.11.43

Batırlıq turunda

Belam, jeget, sinen, cırırda

Kyp ilenä sojy, jaqonısq.

Tix äjt: avır surops, jblonda

Sin kysrätten nindi Batırlıq?

Sin batırnı satqa, qionısq,

qajay jögen ilen tartqanoba?

Qionısqta kyrens qıulısq,

yl batırnı sonıq batqanda

Telen sorij kurs jegetten,
 iuzer Ocen Bojek Omitks
 Tren kitar, qacsan, vlexton,
 Ylex belm irez irekks
 Potqaroms jalom, Golarlar,
 totqon itso dozman, jorime?
 Bud almas loxin boqarlar
 qblsc jorta belgon belokne!
 Ni moymas bar ersez jorvda
 tybmlexts, taribq, kimlexts?
 jorv xozuribq xordexts,
 qower ozunibq vlexts
 Il onbtmas Birson, qanbun
 Vatan Ocen izge kormks
Xain qam tama cilokks,
Bator qam tama jorokks
Bator yls, yluks dt albp,
 Batoribqlar belon maqtalbp,
 Ismer, qalson, yzer, ylsn ds,

Tarixbarda ugur jatbarlag
 43.74 uguril

Xial

Jalsqtorde inde bikle tormoz,
 Kone-tone hamam ber torle.
 Irerserlen, tarlag jorutage
 Bar omirne, dornu yterde.
 Taj divarlar aldi satlaytman,
 Birer qartlag, qajoyb, jytolne.
 Tsegens Barsam, isen bikle,
 Tazadun kilson celtorle.
 Har tan kota mine dar aspac,
 qajoyb arta qajoyb osteh.
 Ngor miqa tatle xial qona,
 satlayalarum avet toz keus
 Sirk-mirx timer celtar asa
 Tan nurlar kuytan qojla

al jarkoym jabur minem jamoza
baxtem kil tole tojola.
sojgon qozom kebek qolmajor da,
ybor tole yrelep imemin.
hna sagoror irek baxtemen
ul qitolar tole qinemin.
ziter tole: "mine jugga oyna
ketmoden sin kon da zarbozop.
kildem singa irek, jodor alar,
qomnen toyn bulop qabonop".
kial, kial!... mindi baxtole sin,
taxlamisen mine hic qajean.
bu tomlagta jalagz mizyt iden,
Tary ale sin bar, iematan!
belom, hna jodor kilmoz miza,
bar xialom sunda tabloz,
Baxet, jodor ilgz bylza iter.
qinz toyn tizden qabonop.
43.11

23
sojehlema

Jel'lar Buja Bolxi xatom Bulmas,
xetor Bulmas minem turunda.

Tufraq Kyuror barzan erloremne,
ylen yzor Kitkon julunda.

Tesloremne Bolxi qara Kierp.
qajay barzan Kilez Kerermen.

Jellar juar ezen jorrogen, won
sine tozojy yrxon konemnen.

Belom, sinca citux dabr bulor,
jaleqtur sine bu koty.

Kirax tole bulor kyzelezo

"ul juo" digon ujne berketu.

Minem oeen, bolxi, bar mrsedon

qibat buloran sojy kisenwon

axxun bulor ber kon kotuzgon

won caxatun sinen isenwon.

Angla, boqrem, men sul vaqatta,
sul vaqatta kuzlem kimsener.
Sunda qona ylem qiz, so qizlar,
qajtar julum bilki kiselar
Min moyarce siner, koty belon
Kode buldon suvot qoronda
siner, soqy serle tolsom bulot,
saglay kilde jorgon julumda
Hagblan da, "qizom" digon antom
xotereudo minem kor qajcan
Sin yzen yn zaxot ajtardisen bit
ilga qizy alay qajmazan
Koray ozaq, jule uray bulay,
Sin kor, boqrem, ozur ontayne
uttan, sudan ison alay qajtar
moxabbaten, soqon jeytene
mesic

Absender:

Canekele timer cobiq belm
 airtulogan berne, jortobiz.
 Kone buyt funda qaznabiz,
 zitereniz, tires qortu ber.
 Qojaz esqa qojma arqasibunda,
 Kyrze qilac muroja qojbna.
 O nigoder bezgo anu, nur.
 Timi ytkon tosh tojbla.
 jbrag tygel urman, qbr... Kennenbez
 izetels caloyt qajrav.
 Lica sunnan ber qoz ocbp kilep,
 pul qojmadaya qumir bajrad.
 Caqirsam da, qozcbq, sin bu jortqa
 yren telop ocbp kennasen.
 Koro kyzim, berne, qan-jaz jater
 interkonne yzeu kyzim,
 baira bezgo suze uolt toskon

26
qorinca aza oybna bulsa da.
Sunib da bit berga zur juanib,
Gozlarinca Kynel talsa da.
Sin ocarson, biki minem ilga,
sin irekle, sitez ganatla.
Tik wjt, qorcbq, sinen, minem janoz
Bu kilyen, sonoz qabatme?
sonoz qabat bulsa, toyla, qorcbq,
son tetsgen moztur Ganymen.
Oc sin ilga mferst kom moxabbat
Goz bulur totqen Saqizmen.
Uq sikelle ytken ganatonnan,
Tan sikelle jact qozonnan
taniz sine xalqim, "bu, dig, anoz,
sonoz Goz koroz qozonnan".
"Canekele cbvca bziyso da,
dig, Saqizmen, azaq-qullarm,
Ber koc to juq qizda boqarlarlaq

22
"amın, qajnar jorx monlaron"
De sin, qoşuq, Kede qorun bulur,
Suzb sinə sonqor telşem.

Tənem qalxın monda,
(Norsə ul tən?)

Barmı ilgə minem jorşem.
Mertile

Qbr

(Tik bulsa ide irən)

Qarlıqac bulsa¹ idem,
qanot qaytısca idem,
Cidgən joldız batqanda,
Culpan joldız qalqanda,
Moyan ilen, jəqte Əjem,
Oşur sinə qajtor idem,
Səzlər tanlar atqanda.

73 bulsam² altın bulsaq,
dığ dülqənnarın qaytor.

jassop dnya dqqanda,
tazop jordan dqqanda,
Tan, sonbelem, neus Bilem,
josep sina qajter idem,
Kylene toman japqanda.

3

Bulsam qitez droqamas,
Komeç jalsmns tarap,
Tan, qillere isxonda,
ylongu cıq topxonda,
Culpan qabzım, tan joldızım,
Cavop sina qajter idem,
Gollor xuz is sipxonda.

4

Tuq, Barsıman da elix,
Tik Bula ide irex,
qolcom Bula qabında,
Karabınım qalında,
Sine saqlap tuoran giren,
min ıñres ylor idem,
damlı suvıq qabında.

Suspytoun Sam

Maj ajbnol taofon cinoloboz,
 qazel idrap kiler tabinoya.
 Baxallarmn, komer con belon,
 tabon qoz janzar taofon da.
 Ostrul tubar qand cserx belon,
 cserx tole qozlar - usallar,
 qaz qribn oina ypkon bulup,
 qotlap beznet, quln qasalar
 qaj berobor bulmas. Bu tabonda,
 alar urne sulaj buy qulz.
 Horn berence baxal. Kytoreler
 isme belon baty durlornn,
 Bix kynelle buler bu ocrayn,
 sundy anoz komor kicerep,
 bez saraptan tygel, o satlogta,
 qozla, brolz bxlxi iserep.
 Tik kyn tygel, qaplap baxallarmn,

21
30
ber tubman berga qurqalay,
juzalberber duslar qars hamoy,
kin qorlaroga, gime yozay.
vatoq jullar, janoqan zur qabalar
ber kilgime kotep jatalar.
ujansanlar bator traktorlar,
ujansanlar qulda baltalar.
qizni tutup alton Bodaj yisen,
avaydan jortlar torup bassanlar.
Gingim ilmez xerust tire belin
qorlar kotep cecok atsanlar
mele

Sonzoq ypxo

Seem talu qarqos, ypxo belin
Xitoni inde Gimen, Ostannan.
Merken zni mine jurga ofona
Kyz nurlardan tygyr ystergan.
Jurga ofona Kybix sotlu inlay
Pox qor qorlar tirbaxan

37
Dönjastona. nazist, qaroqoz bulup
cyt ul qoz minem jorxton.
Jite, donja; sine, qazabona
tyzmademne. Xalem gitance?
tyzmademne... ixer cixer **Feldpol**
Jzem belon ^{salum} doqoz batkance?
Hoz xzardast cirda telqones
suda jozda, suda Gebende
I min manso loqoz subsonda da
cebatalmu. Kipton vnenne! **Am**
Min tyzmadem, duyloq... dus ulmna
Boqoz qozto minem qulmnan.
Qojas ul da yltz minentunda
nazuy. itte mine nuzmnan
ylon, di^{imn}len, jartj, tik qajoz zolb.
Kyper ^{imn} ylesmce, dig qozb mbe!
anant qozre - tuqan tyzmademna
qujor ylesmee, dig, jozemne!

32
Nigə miyə təmiz qəhər bulub
Vik qan jüdə joqlar uynub
Girne əlbə arıq sevgən öcün
Qələbəndən məxrym bulub
Dənizə, sine dəyib toke kuyur,
Məcnun qitəyə belmən jaratmış
Əsin minəm kərəsə iştəgim ne
vəsi, etlərimdən talatmış
Ajrər minə anam-vatansından
qayı qızılğa kitəp təsladın
Qələbəm də yurur, yz iləmən
tutaraqna tamnıq işlərim
Tuoym iləm, yurur uluq bulur,
Yləm ində cıttı tilmirəm
Təzəni barmış diyə jəliyə bulur,
qanım dətən qəzəl gəl bulur
uğur

Kylmox

Qorlji-Qorlji Di lbor Kylmox tazo,
qullaribol Komex inose.
Qorlar tyget, Giller Gita almas
jorag Girda Kylmox idse.
qulb jorag jefox satin buylap,
tiron sarib, uican joxendr.
Jefox cigez bulup jatop qalb,
jorox sere ins ezendr.

A-las belon qajti ul jagasson,
uqa belon tota qin, oson.

Sul Kylmoxni qinap birgan torle
joragener beten Golsen.

Hoz cigezto Kypme jox tamuss
Kypme sarib, uican joxendr
Sul Kylmoxni bulmas jox joxetnen
jorox sere jorag cizendr.

Çoblu - Çoblu Dilber Kılmak
Kılmakmışım düşün tapson, diyor.
Şu Kılmak Kier idigim jegetim
suopşlardan Çinep qaytsın, diyor.
Tayon Bizen, anman Kılmak ruz,
tik taqas qabı Cipların.
Kolemlerip Dilber qayır tora
y/2 esens y/2 soqlanıp.
Tazizaden suzlep qıyaz qayır,
Kıy Kılmakto alıp, sevorse.
Qayıp Bulup Kılmak y/2semmen
Kırens toke jeget qordase.
Aşopş Sunda Berov kilep Kerde,
Lat tottordı Dilber qulına.
Xatı jazıdın,, İgteng Batılda
y/2de, diyor, suopş qabında.
Ozaq toktı Dilber sızsız qayır.

qans qacts joqa urnenun.
Tın Kytarğa jbs-jbs Kytarelde,
Kyl tizbangan kebek çil belon.
- „Jaq, o san mým“ dide,
tarıb cıqıt **Feldpost**
qaltıransız, avar korsener.
Tke gews tames jıs cılatı
jol cıqılaw tosh Kertagen.
Zannan soy tiz-tiz poxta itep
torde do ul zangın Kylınxne,
Kitte azıq poxta Bylegus,
- „alısız, dide, minem Bylxne!
- „ul bit ylgın, nicek iltik aya?
- „Ser iltıgız ylgın Bulsa da
Kigergez aya Be Kylınxne
tızan tıfraz Kyrınğın Bulsa da
ul terelet Kigac Be Kylınxne,

30
Jorax utb Joraxi qabur
Min Bit ane sojdem con Kykelan
Min Bit ane Kottlem saqenep
Tobledbar ane, sojgon qabur
syze conder kelax Kyrende
kon Kylluxne ilter id jegetis
Kigerdelar,] jeget terelde
Qojas qalga, dilbar torzads,
ul as qabur Koto sojgonen
Jeget qarta, jore qojas torle
2 ostend 2ongor Kylluxne
Jkixtne bu?

— Jje tik zjt minan
Torjemnen narle izkse!
sin tyzelme sojy hurby belon
qabbuzs qomum itosen?
dame kyrdem okor alloromda

Min ylemnen, qozqbi biyen.
702 ylemnen mine tartop alde
sinu, kersez, qajhar sojyen.
702 ylemnen qaldim, 702 ylemnen
terelep bastim aqal carma.
702 ylemnen cikken kulumden ne
kiep qajttim menso janyza.

Maxym

Xokem buldy bygen, ane ylem
qarashy Xokem itteler.
Ul qylamy, sozay kyz islyre
kupton inde dojor kipteler.
Tormo top-tom; monsu qaraz belin
kupton qaraj telenan aj oybna.
2 ul mesken, balam - 702x paran
702im ysa, diep qajayza.

Tomarlı qışqar

365

Deget coşqan; yles qazıq buldın
Kontor idarə bə jəz matuzqar.
İdərlikləs zıtsax, qışqıqın minen
Cəcrən atə qəsqə salqənold.
Gəndən somluq! qəsqə salqən belən
tomar toste bə kon. Bəzənəyən.
Həm tomarlı kile, kitem gəlir
qəz cəqərojan mərsy, urunqar.
Utrəbəz ikən; min jəvliqə
qaldıroqanmın ontp Əjən də.
Ə bəzən nəsə toptəz qəz kəbək,
Səpəstə səjən litə. Kiməndə.
Nislim ində, tamam qazıq buldın
Syz zıtergə xəstə filmərdən.
"Gəndən!" dim də, "həs" dip bə toç-
"Səjən!" dim də bəzən səngərdən.
Anzə bə xəl, bəzən toçkənmi də
utrən idən təvəssiz oğrən.

Qadrlardan avb2 suhijm di san,
jomser itep boron sozopra.
Bal2 iken, duslar, tomar belon
qisq draxnda tart6su!
qocapla da q6zm, sin zjt imej:
„min... haptex, sine... haptex!“
utna tozoyac axro min dartsneq
to tep q6zmig ixe qulsman,
ber q6z6q syz zjtep kolgan idem,
c6qto quyd6 qubq bor6nman.
qubq qunda barop q6z bor6nig
q6z apt6zop biten qapladi
Min do siz dem suadi,
mesken vrisqsm
q6zofan qubq tose sartladi.
Q6z toz6 da kinz, zjte niza,
q6l6m o66 yze, kol6dde:

— Sojrm, diep q'zora yrelznce,
Sot bornu, ne jet, elgore!
Q626m Kitte, min do sul q'rlentan
ty/2Hmics jorok januora,
Ni q626q bar miha isardm, dip
dptekadja Kittem aduora.
Jarstj-jarstj bardm, kom nie buzga
bulmade be minem barubm.
Alep qajttm Ojga dptekadan
Bik qustle, tomar darubm.
Min Kyrmadem outsa maysuganne,
tomar bette, o'is qbm ontold.
Kile Bulde daru, jetit Kynle
uke cirdon bungs got beld.
Jasler ytte, inde qartaj bldm,
jazim xazm eitts, b'6qta.

39
Telrsom ds, xzxa lxxmi miza
ber tom arls cyba ojsq ta.

Ber Yget (Kexlex turndy)

Min kyp kyrdem fildoj Kexlexke,
kin, kyxrxle, timer badonle.
Tix kyrose ide ese belon
Kexle bulon in, csn idonle.
Kem soqlanmas Kock, timer bnsa
km su cbsa bygan erennon.
Tix ni fajda, Kocen, fildoj bulop
ezen, Bulsa cbsaq terennon.
ere qalsen Kexlex namoson,
ni ytsa ds sinen qulnman.
Koclelegen belon oyrulanna!
Kexlelegen, belon oyrulan!
hst plamnda sinen turu aqbl,
Kocle jorx ezen kyrsennan.

qolse belon tygel, turblig kon
cunlig belon koch kezele
sin jaxam qirals faydasoz be
tymgon bulop tiger urtida
Janyr galson oymen, mojad
yrenkon son, kilon butuqa
uttra buloyan balay, kire qur-
mas
Es to buloyan timer tutqumaz
Es kypsetken orne il onotmas
qoberens erne sustmas.

9.12. 1944

Urman

Qojaz bulte kypkon, 2 min kaman
avaz uqlar tulle kypeldi
Kyz alubica kypse urman naidy
Baxar toram isegem tobenda

Bu urmandi bolki partizannar
Kicker asqa ucaq jagqandir.
"Babagajimuz, bator segetlre
ra'wedkadan jorep qajtgandir.
Partizan" Te bolki tonge jaza
qiu eske plan qoradur.

Anuq utur qulbc qajragan
isetkondij bala qolagom
urman, urman, mine sinen ajra
conekhele timer qojmalar.

ajbra da tonne, qolba sejmaz
uzqur kuzlem ocau juq alar.
Kuzlem ocau, urman, buylarinda,
suzmagom barli, tixer.

Kic jatsam da, irto ujanam da,
sinen doqkon tavbe, istels.

urman, urman, mine sin cagrasin
Naratlarin Gildon tibzter.
sin savlijson, minga qanls ye km
sonoz koruz qurun ajratet.

42
Urman, urman, mîna cîkîez arbr
Bu scîrîsîqlî tîyên zîrîlî!
Zît sîn mîna, îlîsîz duslarîmîz
qoîsî pîcîmîyîna jîzîrdîz?

Urman, urman, mîne îlt sîn şunda
kîmî qorîl bîz mînemî qulîmî!
yîr îdemî aqlîp jîrîzîmînen,
kîrîezî antîmî suîyîsî qîrîndîz

Kîcîezî îlemî VII. 42

Kîcîezî mîne, îlemî, sînemî bîjîezî.
îsmînenî, belîmî. Kîlîepî suîyîsîsîqî,
dîndîsî yîlemî belîmî kîymîsîlîmîndîmî
Bu tînemîneî sîmîyîsî sîlîsîsîteî
Tîzî, mîmî sîneî tîzîmî bîrtîezîdîzî
sîzîsîzî qîbîmîzîmî. Oclîmî sîtmîdîtîmî.
Vîlîkîofî, sîhîtî, îzgeî suîyîsîzî antîmî
sîmî cîkîkîsîsî kîrîezî sîzîglîdîmî.
Mîmî qîrîqîmîdîmî. Oclîmî jîyîyîsî tîzî,
jîyîyîdîndî dî tîplîsî, jîdîrîsîlî,

qarşamda qan bon ylex beln
tulqanda da tirs-silovom.

Alto artta, unda bon sulmuda
Kiselsa da julom, Kyrrogem

jaralamp qanoja toress da,
Kocsezernep min jz tyemaden.

Min albmuda Kyrdem, sor sojketen
qotbloysiz ylem sarlsen.

Kil sin min, ylem, bare oymzen
qolbaq beln tog'illennosen!

Min tygelme dusqa kat jaxuc,
Boreclma, dig, tormuz, julolayom,

sozoyb tamuc qansm tapuz tamussn,
fik antoma taplar qilmayen!

Min tygelme siyer utom beln
ant itye qianls suypsta?

Ylemgs, dig, acb usfrist beln
qilmayenm sozoyb sulbstu?

"Sok, Cileto, di, sinen mostobsten
qikeljter ylem oqaraben,
Henne hem sine sojyenne
qanem belon qirgo jaramon?"

"Tene buler jagb, tozumbomni
birson, diep, tuqan il Ocen'
Ozan, ilem, suib dnt suqarde
jorogemnen, sokor biberen!"

Jannuz kolde, ylem qapbmuzca
ytte jannan minem tirlep.

Nislim, nislim, sokor minutbuda
per toleten itte xianxt!

Lajan caqca yren sokor cixto,
Qorvet jarda tyben tufana.
Jin soa, Qorvet tygel idemmeni
Bas idgo funnan, Bas qama!
Ozan, ilem, suudij Qorvet idem
min da sokor minut kilgonda;

Zuer idem, wovun, ganat eijer
 taplanurda iardan tybzuz.
 Niptin, sioyof durtem pestoletom
 sonozb syrdon kinst bay tartte.
 Boqar salds dozman qullarba
 nam xurlyqls juldun atlatte.

Totqunlyqta xozes min. hor konne
 Kon soybsten qomstz kuzstom.

Sioyer bulay ^{ce jalqun}
^{soya} jarulanoqan lachon joxrtom.

Kon soybse ktuslar qu lndastb
 Bajras bulay kon ds qbzara.

Belmises es, dastas, totqin kynd
 kyzkxtage qaxastan tygel.

gauls ycten bulay qbzalox!
 Tik kes omrit: qaro aroyest tone
 iltet mine sumda qitrtop.

46

Osten kilar tybm dirlukur,
ye hom ilga kezes moxallat.
Tik ber oqit, duslar, sezney safta
tabar sukoib kerziz tebzge,
joralunogan, brixin tar go elbaga
bas imogon kerziz joragani.

VII. 42

Serle jomogaz

Xristtaze serle jomogaz bulsp
toqrade tozmoz sugmoxom.
Oxozq bardem; axir kon batqanda
suzb jortqa arup tuqtadom.
Xristtaze diy patzuxodaj
yort xuzarib chqto qaribma
qalta asqan, borxet yloxsses
buxon itep kigon baxma.
Xristtaze tole timer qapqol;
Kupn op drole tijer qapqol.
Diy qarap bor kon sul tizenta.

42
qorbandan sanap maqtanar.
Diy o'gen kon do joz ucdqta
ksab qozda zdm iternon;
suzb jortta iken qara bxtm,
mike ildm tortip kitergon.
zx, ser, somls zbiem xkistlsre
qaja sergo qity conlqns?
suz qitame salsp anlatrova
bu jorttaoqb vxst, qollsqb!
qaja oyko djaq, atleson, da,
suglsj monda diy tozaqo.
hor toqroqta ylem kylsqse,
hor isexto qollsq jozayp.
sundoj tortip monda: aqls karmu
balta belm baxm cabalar.
isextre bikle kiles jona
qart analar, bala-casalar.

Düy öcün zifə biler bəkmə,
 mışrym bulur dıtan, ırestm.
 7 lloremmən qubur kiterelən
 yorma kebek qurular, jegerləv.
 70vux qolvi tanos jənglərdə
 qanlı 70v kom sulqan toz kyper.
 Kyrgənnorəm 70vəls 70vət kebek
 Kicergənnəm avr toz kebek
 Novbət qitor mınq, tik min yığar
 70vərbomnu minem qabatlar
 Min jülündə tuqtar nardəp ytkən
 70vqimeylər, 70vəllər, novatlar
 70vətəttəzə serde jomozəz bulur
 70vətm qaldı sytelep jülündə
 Ser talavvət kilep sayt 70vətm
 mine 70vəvə 70vəvə 70vəvə
 70vəvə 70vəvə 70vəvə

Bala joqar

Ag manaq mendsrner
eent kymelep,
ul joqar; tosent
soqlantp ylerlek!
kyrsgen tutrop
jiz, irken subardom
al barret irane
az opna sulanoyan
Bitire — par alma
Mibris — kerfege
tir belon cilanoyan
jeton coc porteye
ostenon ul tibep
ocoyan juroydun.
Oc ortek goybon da
Gibroyan buloyan ul!
Badianus, harkisne —

Feldpof

An

Ablander:

Kup isle qacay!
quynanda, bilgele,
in sogan quray
"Solt" itkon tavs in
Bylunda, sundy ten
keselr soyba
yz ara sepbten.
Cy, agren! idanga
ny balr jermager!
joqlayon tejoyanc,
ujata kyrkager!

Bylunda oc celen
bar ide ant da
sol belm quddu
Okaner jayba
kyreger, ni qdar
qadirle balam
joqsb da, narz
Kynlens amany

YMMI

Alman ilend

Sinne son Bu - Bojex Marx ila
kon darvells Siller Vatant?
totqon itex sina kiteride ds,
apl "dip mine ney atads.

Dyt sin miya: utli, "lot front"
 Konkretno qaya juvalttay?
 Niga mine Klara Zisener
 Bigan ulen qindap qvlatto, **Feldpost**
 Sulaj, dipme sine bels idem
 Gëte belon sazgan caqbmnda?
 Betxovenun qru semfonixe
 hik janzamij mermor Zalenda.
 Xor jortkle gjus qaziqsna
 Xuşan timen boqar kigelde.
 Karl belon **Rosa** qant tamoyan
 tozmalar key **Bozen** imerde.
 Min Kyriusdem sindo qojas nurin,
 Bazgan **anb** qant yuzanin,
 hik **tanb** **Abm** baxor Telman jatqan
 podvallahayn avb jolayin

Sulaingim, Karl dibkristin
 kon Rozan' avur ytergon
 Garrajlary ber kon alor cagir
 broptolar mine kyperdon?
 Qaja son ses Gijis kon daryma
 tonlar yskon madozur jegetler,
 alar bagcastada yskon goller
 Velgel'm Tel' Engel' kebekler?
 Adapzda kem bar Tsitkin uls,
 Telman jegetlere qajsoyuz?

 Isceger qoruc nek tarstn,
 tormotorne bezken, acsoyuz?
 Saf-saf bulup tarstn 19nci
 jolyn tozle qorlap kilagis
 kon kytorev osko un jebrajst
 "Bat front" dey covap fruzer
 Bozoyuz mynyn qomsoz qolmyn.

Qo'ja, sargish	Alman	gizem.
Kytorakien	Telman	tribunaga,
Marks, Gajma	qajtsen	ilens.
Aragboda	Kem bar -	
	Tsitkin	ulb, Geldprof
Telman	jegotbra	qajstoz?
Iseteger	Qojek	kaqlaq syzen,
tozmozna	bezney	acboz.
		Am

Imen

Iul catonda	jaloqz	otna
yur utza	ber	qart imen.
Tird-jarb	jazel	cizom,
botaglaru	cizos	tigon.
Tam gil elste	gilfer	-gilfer
gilferdota	jafraqbaron.	
Imen qalb	istis	tozuy
qonlap yfyon	idz	caqlarom.

Men, jöl eler kemder monda
Gir qarbojan, tir taruzojan.
hom berence qat imonni
joxor intosen qarbojan.

Kem da belmi ul kesene,
Tegineleme, bagcactime,
Tazeller hom tojat sozgon
Bator xozurt patasime?
Kem bulsa da, tufayonda
Gir saqlagan anon, tiren.
hom qat imon oymre belon
Bylon bagon bu es iren.
Kor kon juldun distelgon
julce ura, turzan turza.
hom kor julce, moyle qorice -
imon qorun tozlap ura
gille konne julebime
imon saqlaj Gil-janoyrdan.

55
Geli Birap Gil-su ytuws
72el Engli juroyannan
Kylgore jal itters
Gorda eslop aroyannan
garbstu aile kicta
jzren utta janojannan
mul Kyrstto adozganoja
imon qozqo Burdannarda
Gzien tatle down ecers
Gorda wraq urjannaroja
Boxette sin, jrdq ildoz,
Kermsteno min. Baz. idm.
Hajtol Buloy idzlegeno
yskon monda ibn qart imon.
Gindo Kefe tosta tozben,
eze galvon tironi bulap.
yze yzo, eze galvon

den jazoxlex imon bulay. 56
ulshat ionay

Xodico

Kyryse qazb Xodico
sulaj madstogels
ozag iorv barxada
Kiceger qajtt kico.
Qaravles qart anon
cetmagon qajtganton.
fandar kyro acmacyan
Xodicogo qapqant.
Qapqada timer jozag,
Xodico kotkon ozag,
tosta qunep bulunij lit.
gzoce bulsa da jox ag.
axris qazoga uy kono,
fonls belni kem kyro?
Kyp fiksermi Xodico

52
Gojma dpa sikers.

qajter kera jortona,
qajtqac bar da ontola.

Tik qadagga elager
jupka oyna qozola.

ul kon "son" di jandamij,

ant-mont garamij -

iztm kito xezustis

kicagerga jaramij.

de ds kico son qajter,

joglaoran qozon jatop;

Kyze qarag efens

caq qibrogon ujatop.

Mend bara ul, qara!

Jupka oyna cojqala.

ise kiter xatun-qoz

jupkaoya qarap qala.

Ykence kon ni kyrdom?
 Ber çolejm da, ber kolom.
 Uram fulb xaton - çbz
 Bar da çbzg jupkadan.
 Kyrce, kyrce tekkence,
 "ullo da" diç, kon ytkonce
 Bar da çbzg an jupkason,
 Bot tobeus çitkence!
 Ji, xadico, xadico!
 Kiceger qajtor kico,
 kindi eçko cuxaldon?
 Janya moda çboyardon
 Qezlar, tonlo jorunduz!
 Qojmadan Sikerunduz!
 Taqyon zlls ni çbztor
 "Moda" diç kyrunduz!
 12.11.43

Kat (cor)

1

Suqetkan tboqan arada,
 qalsonne manbr garaya

Kat jazar idem serga,
 Ix, qizlar, unqan seneller,
 Kat jazar idem serga

Ser qusbr qbroya xatoni,
 telya alsaytz otmini

Uramda, Ojegerda
 Ix, qizlar, unqan seneller,
 Uramda, Ojegerda

2

Bez dozmanni idon qusbr,
 Ojastin kol itui tozbr,
 Ojgo - qajta caq tygel

Ix, qizlar, unqan seneller,
 Ojgo qajta caq tygel

Qajtmayag ta idunoybzoga,
 Bez bulsaq qozlarsoyzda

Satlantı ide kynel

50

ix arzan, uyoyan senellen,

Satlantı ide kynel

3.

(talanlar)

Ber bulsaq ilmen kynelnde,

derit ysa berken kynelnde

Koc arta belanlar.

Kyzylar...

Tresterler tiz telken,

Ber bulsaq berken jorunda,

Ser berken jorunda.

ix, qyzlar, uyoyan senellen,

Ser berken jorunda.

Baqarab

Bik uyoyan berken, baqarab-balo,

ix e yzemen, tuzsanda bulay.

Ul gojas belon, berzi qyzalab,

Korogon ala, Eiken xozuma.

tytelle qarşı, gəllər uxta.
Alman adamların, bayların qızca.
tytelle tutub ysa qılolsa,
Nəris, diilovsa, sən el həm məslər
Tazən bəqarja qajtalan qəslər.
Bəzən qəderle qanətli duqlar.
Bəzən kynelle Məj baylarında.
Qajbman jafraq jərəmən caopnda
sul caqta babaj kiwi jəzər.
Tallarja qarap kype jəzəlm.
By tallar bəz kən yep qitəlm.
Jəzər bəqarja moqtap yəzəlm
yəsə də kən bəzən bəqarja
hər jəz jəzər jəzər bəqarja.
Savlar saxtənp duxə qarəqaj
Nindi bəxtle bəqarja babaj.
uclə

63
Katon Guity tarig peserole,
dragoson salop ecerde.
Majla kypke mojos Bu sydon
Kjeflonde, tman iserde.
Qadren beler jomard Bu Girenj
ul taattorda iten qunben
salop Birde annan mundizon
Komez sapls matur qelben.
Mojos jatts
juon qozsaql,
Is, de, dide, minga qocaghe!
Suzgy aya jalas qelben
Katon zitte aya sul caphe!
- Sin xurladon minen Girenn
Sin yterden minen utenne
Inde taqon jorok xisenne
qalqa itep Siza Bicinme?
Kiless do qolse Bilez,

Kotus bygen jarda qorchtan⁶⁴
qolsc belm kerden ilem
ylenen bulst suyl qolictan
Sunman katon suzbr jatqorib
Bu qotrozor qamiz batorm
Komey sabbon qadst qolice
iorogem anay batirdi.

Soy qatorlek buldi tileg
Tepircuma, mojar, tunccler
qolsc belm kerden ilem
hem ylenen buldi qolictan

Daru

qbz avord, tona ut sikelle
suloyr-suloyr tils iorog
Olagiz qalde dxtor, anu qizor
Ber daru da fajda birunde
Jatqan cazia anu tyssand
amr tdxlbr belm lotaxor

acıldı da işek, jül kiemennden
qayıt qırde qızın atası.
Mangazonda bator jara ere
kım bilendi potad qayıt
Tollar bujt qızın zarqıtarı
sul atanın jörük sağıst
Tanrı jörük kırıp qız çolunajdı,
1241* diğ anı yralde.
sul tırme yk jörden tır cıqtı,
qız qayıt tırme syralde
opgoplonun, dolctır, kırıp
daru ecni kırıst sağıstın
Belusdeyde cırdı "Sıy" dıgın
in qızle dıva barlıpın
me

Seldpo

An

qırdı

Bylgem

Totqabulbata tanffgan

Belqisde dustum Andre Timmerman

Qaytsa ide gollor drayunda
 gorbp ytkon kolse konnorem,
 dusqaj, singa Bylax itor idem
 ilxajemm oks gollarem

Bex norson juq minem monda
 kazor

Jorfon, bagcam, xatta inken ds
 gollor monda bar da Kibor bulq
 qislor monda citlor inken ds

Tik bar minem qara uylar belor
 kaplan mondan kerzor idroq
 joragennex jaroq gollor torle
 qorq bulzon singa Bylgem
 yzem yezor, ismem, qorom yimoz

67
ul janyqyrtat ilnen qyrtanda
sojler ilga totqbn kynellendi
exerx atqan duslyq turbanda
M. G. R. L.

Taz qapcay

Timer barly taz qapcay,
xelenz qitso tazyap cag!
yzen tazyap cagmagan,
ybsergen ap-acay!
Sul qapcayqa saldylar,
avzen byler aldylar.
Tegermende tartyra
cirdat kotep qaldylar
qylyp qapcay tobenen
sojor tartya tegermen.
Tegermenden tazyatb
bat da ytken timerden

68

Tegerumce qar qana,
On umbror qar doya.
Sul qar belm tuglana
patzar, digor qandala:
Tegerum qar tartmasb,
Gil qanaton qarqmasb!
Ylga qibat bu qanar
Srom bulup aqmasb!
qapcbqlarib eizege!
Tegerumce isegiz!
Styx belm patzamb,
ecan tortep tizege!

Upqor

Su qibna jalobz ber solu qiz
di nurunda, doym jilqada
aq qoz tose qitez jorep xito,
Balsq tose eumbr juxala.

69
Alqa-alqa bulup az dulgannar
Cotralgannar heers bilens.
Enge sipksen uqa csc tolsun
dulgannanby tozksen inens.
Urmot tonen qoca aj nurloru
Su ostendi komez tavzlar.
Ajqa kondoz solu qozqa qarap
tan qalgannar tallar, qamzlar
qua-qua jozren dulgannar
qoz tirsing kerde outolup.
Up, qon tartti qozus su tober
jomuz tavoz belm qotortu
- / Potqarboyz, batam' dip qozqord
qoz qullat on suzup upqannan
qoz tavozon idetep jozrap coqti
jules jezet az byz jortannan.

Jozep Kerde jeget, Jan Bastua
alop cıqıq qızın, qotqardı.
Aj nurunda qızın alıy jözen,
Solı sonon Kyrep soglandı.

Nik Gelmajdon, wıls qarazın
jorjewe qadar, aq bellen!
Nıgo kerle otıqın, upqınma
alop Kerup mine batırolon
onıttordan, sojy dılgınırda
Satıq, qajıq, yomken, komısen!
Kıstıge sajan, solı tonle
su qızın ıden, zıls sın?
Kıstırdıme, suqı batqın cıqta
Sırdın sına jordan qulımsı!
Raxmet! dıden, loxin jorjewe
Sın qadadın, sojy uqınır.

74
Inde xzer, qulon, susarsonmb,
xojat dizgiznds, izexto
jorzon cagta qisqon upqbmna
Kerex Batqan moxle jegetno?

Saoriz Sejt

Qunda Gydə Saoriz...

izne, qartne
in - xatounb, duns, jazbuns
Sixer Bulor tojorl coxra atqan
jorox Baqcazona, Cagzab
Cokerton bon, Saoriz, qunaqlarmn
Kynellere Bulon Ocume,
jorjounon utle barallaroqa
Salor qajvor Gbron tcorde.
Jalqontuman qornon, iserdeler
Uzq, bestoze qartlar, jegetlor,
qanatlonde Uylar, agto xislor,

Artti Ko clor, artte Omiler.
Ay sagalle ber qart qurayalld da
zitte: „Savir! Waxst sojona!
Min Kyrmazgon idem Mondij sijn
tugson jellig qomrem Beybna
Kyp tatedom. deb-toeene min
tugson jellig torumbz julsunda
Kyp ton Gujoran dottle jölegemre
taptom Bygen Sinen, Cöbzoda“

Dyrt gol

Julon Bylep dogman tanklarim,
Biş Gajevle jatte coqroqa.
Granatalar hom. Sessler beler
Julbarim tonen cuqroqa.
Zaqonmazgan Sojor 773 arstler
Ber mogetle, qorib tizletler,
Tegetbrimiz utle jodroqun ar

9/4 Gul qurbona avop toxteln
"Zulbarslar" saglop sizerdelor,
Kocajtteln qurqaz iytolne.
Cbdamodd, Bishen, berse torip,
"Birehm" dip qulon kytorde
Kyrseendol putgan duste avon,
dugazona qolsc qadodd.
Zain tapte ylemen yz qblemmen,
Cetep sande tommoz qadonoz
doymen tamcha cime ytlunde,
Kilgon berse dide coqtoya.
Hon funda uy Bishon jatsp qald
talap koqoz talab juqboya
Dristage tole ylon yzor
Bu damball qzlar ostend
Esce atar dyrt gol dyrtse
Hon tigonox yzor berseend.

Ser ki bəgər, qızlar, bu qəbir,
tiğməyə jolqır atəyər!
inşirən ilən, al gollən
jorərlərdən toşun yaşıyər!

Balsqclar

Tar bəzənə bəzər Balsqclar
Cəzər qorər ucaq jəq tələr.
Aqır qəzəyə aq bür Cəzərlərdə
dörtlə qət kəm Səyən Cəqələr
Ucaq acı tənnən, sənə itər
jəzəyə elgən qara pərdən.
Cəqəldərdə jərdə bür jərdən
işt jəgetnən, zifə qərdən.
Biqənə qotlər alqışlād
Kül bürənə yışın qamışlar,
tombəyqlər, taltər... Balsqclar

Bar da jagun, Bar da tanyzlar.
 Bu jegetler Bygen, Bajgal kylde
 altuz tonna Balıq tartılar,
 qayttılar da annan,
 Ejsim itep
 jar Bıyına uıaq jaqtılar.
 Çelewızın dırtle jorılara
 Keme Bıyı tuxıp, Çelamp.
 Annaza da jeget arıwı iksin
 altuz tonna Balıq cıayırıp.
 Tix Ber jeget... jarte ajqa qarap
 utıroyan da Bajgal jartına,
 ujqa talıyan. Annı nozle kınle
 jırtıqtıyıp jorın Saapında.
 tonna-tonna Keme Balıqların
 qıyıl tartıa annı, qılarse.

⁸²
Tərəblər sərnişin qoltuqundan
Sarıq kire qırıq bastolar.
Kəmərlər, iynələr, iynələr,
Kəmərlər, iynələr, qırıq qırıqlar.
Qırıq belin qırıq bar qırıqları
qırıqlar qırıqlar ila qırıqlar.
Sejəndərdə talan kırıqlarına
qırıqlardan qırıqlar qırıqlar!
Tik, sekillər, ciblər qırıqlar qırıqlar,
Bik kırıqlar ila qırıqlar qırıqlar
qırıqların aradan qırıqlar qırıqlar,
qırıqların qırıqlar qırıqlar.
Qırıqların qırıqlar qırıqlar qırıqlar
qırıqların qırıqlar qırıqlar qırıqlar.

tereltegex ylgan shakillarne,
yksesleriga ana bulubiz!
Bataz qam sevgan barudaroq
tamizn xzzer alton tiragiz
Ser qindogez jarab, qimrilekne
bolgenderne inde qizogez

Tabut

Tugson joze tulda Faruq qashm
joqubman bir kon ujanib,
uturda da ire qulb belm
Bazm totop ozag ujanib
Zitte-qashm: Gitar, Kyp jk-
Kirok zizok ojat belarga
Vaqt inde gyre qayomkaryo
Min Kilimgan qizg oqomerga

72
Vaqit inde donja bizzat bren,
mixat bren citis toslaroja;
tyzagemo jatop tene qona
sonqo kenne uylj bazlaroca?
Suloi dide ds ul, esayp kitte
tabut jasatwja ostarja
ese olues belu tabutannu
isextre ber ya tupsada
kerim, diep tabut ostosona
Goroljanda, sul jaq isexton
Kilep esq to bergoz, al janagla
do xalattan, qozol citexton
Kyzlarendo joxlex, jom, maturloq!
Nindi jorox kyrep sojenmas!
Nindi qartloq chya tozen aykmas
Nindi ylen qarsap eigenmas!

qabindirib qozibiz kuz qarab
tugsan izlek tuqan izokme.
962 endizte kolep sajan oyba
- hi xal, babaj? tabut kizokme?
- Iuz, tabutga, qozibiz, izta zle,
ylen totmiz zle jaxamiz.
Sagal basti, izkam ber dz oyba
tozotore ide sagalibiz.

Byrelor

Kazehre suqiza, qan goja,
Kizel menlor es qonozeloz
ton buyb ulastep jagvoda
ishnez joriloz Byrelor.
Kypme qan, Kypme jaz at itel
Jaltuz, Byrenen, Kyzlore
Bit monz ton buyb otostep

8/
Suram an keselr yzlyre.
Byrelr baylyt qart byre
iserep keselr qanuna
jergand, siskonep tugtads
ber avot jaralt janona.
Jaralt byrads, sotusa.
Qajnyda terrogon baz qajon.
qoz qamir jegetne qil belon
tubbonep sqarona ay qajon.
qoz qamir jegetne qobylar
milyad nom lalo escege.
Togari ylongo, coq tygel.
qolbrnen gonahsyz jzlyre.
Qart byre jegetne iswade,
dptrap ruzewo qarad.
Nom kinst midonda siskonep

15
Ber citko tajp bldo jarab.
Jarabonun 720if sulst
Pzalde byrenen bornna.
Tug, byre timde, sdq qona
borblop jynsldo julna.

Tay beln kildeln kezeln,
Kypdeln jarab jeketne.
Tartabas ul tajqan isunnon,
Sulaj da jzore onitle.
Kezeln jeketnen tonew
qozdewp sompollar bastobur.
Uyotmuc qafalap, sonbman
jalowz aq qayshya asklar.

Kezeln siqbsa, qan arja
Kiseln men bors oqomozeln
yon buyb ulabp jagoridur
isunep jorilor byreln.

83
Byrebr, ah. brin byrebr
bu qadaz yk jertqoc tygellor.

Tar joloyas

Nix jassij bu joloya,
Nix sasa, nix tasa?
Ten aqsa ni bula,
Saj otona, urta ca.
Nigo bu dulqamar,
Nigo bu kyberler?
Nidinder qurgunoyan,
qotoryan keferler.
Ber aya cajeber,
Kinzier, kinsner.
Janlaryn a. Erelor,
Norsdder soibner,
Ber kimt qotoryan

Sikere tap baro.

84

Ber tapan ontobop
Coquma tazlana.

Bu nindi najan su,

Kem ajari son asten?

Nik Bolaj ul jassu,

Nik Bolaj ul sasqan?

Tyzm adom axoss,

Soradim joloy adom.

- Nik, didem, sabersb2,

tombcsb2 sin hamam?

- Min, dida, bik o2aq

jattem qiz astunda.

rexus, di, susap

hom joncbp salqumay.

Min buldum qolligta,

tarligta, xurliqta.

02
05

Mim Xazel Vinnam
Ciz, hova mullbaga
Yellara Gikalagan
nafstare kom dretne
Mim Xazel esoyatom
oyaytla, yoytla.
Mim Kodel, irexle,
dullatnib, kyfexle
aldadibim Omifla,
Beygerim Kytoyle
Mim Gotlijm Goyazne
Mim Xunbim Git aston
Sungarqa mim jorin,
Sungarqa mim Sasqan!
Mim

Min esertler qidom, sojorlarni
birin itap birin kitaridim.
Kursen irkom anon qulda boyn
yosqemmen, baxtem, irkemmen.
Ah, ni oqalix! qabzom esertlarni
toirizadon tozga broybtgan.
O alarni sojor asar kitkon.
Nisak yuzim yilni xurlbtgan!
Qadimiy syren sojor isette do,
oqsoylarni baxtem selkede.
- Isen kida, dide, bu oqsigga,
qarap tozgan, keze sikelke!
Anlamyca, chimaq, esnen tobi
niga sulaj qabza, fuzena.
Min asdadan anon esertlarni
soj birin bit sojgan, qabzom.

77
Minnem Sottom dnyj jere alu,
minem Sottom - haia, sojkenle.
tne jomzaj anu, tezle ag,
jeka Sotvoj an Sotem Sikelte...
ujya galde yazig... T, can da, dide
mik tizim min bu - Sotvikane?
ul bit kon do qordan ylen Gibr,
gajmaj belon sojloj irkome!
dzba bulon golem sojvona,
min telmim dzba hic kenre!
Mina sul da boyet, zdo, irkome
gajmaj iter esen yazigom...
kon quanda yazig.

dzba kon do
Pzozk Gibr dzba bulvona,
qozda tyzel, kitaj edomlone
ul dzata ikon sojvona.

124

Bula qajcaq, mager kynel qat,
ber unogga cynlop is kitmi.
ylen qile iss kynel qolem,
jafraon da brin selkatmi.
jor do bar mormun kolawserov,
ydan juraq donja mazast.
sul vagitta muns dils nigr
tik jazasb kils jazasb!
yteregur, zids ytereger,
qotsuqobz arman, biregiz!
Tik savirgo qara kitereger,
knu qulbna qolom biregiz!

Savir

Ten uterbp savir siqer jor do,
dq kzojdzg, tamab jorle

tosta davol ide? Bar tugtar siz
 kuy kuyrude, josen jozude.
 Gil izenton kerap ostoldage
 Kropzlorne esete, turdude.
 Annan esotop toza, jorok jarop
 deb taroz belon sozoyorde.
 tor-tor bulup dorja dulqonlari,
 josen suqta qalon imanne.
 ec pozbrnye somle turluq bast
 tinsdage qarsaq oylarne.
 Tik ten bulib saojir bulundunde
 ut balqode kotonan jartoz.
 davellantop dury jorsgeann
 ag kroydage xilbr agtoler.
 Saojir torde turluq tan aldbunan
 jiloyannantop qinap jarubide.

Yze kitte choyr...

12 X

Gil basıldı,
daval tundu, al tan qabandı.
Ton uturup saqir morso jarda?
Nindi xisler dnu jarıttı?
Yaroyannıñ birip Gil irken
tayda yze qay'a alyqtı?
davlannıñ kede gillen isıñ,
joqboqzın bylep kicleren.
daval beln tuğan tan nurlan
sojler serge anıñ xisleren.

Q1212 Zomazka

Itıñge tan nurlan
ujanıñ zomazkalar.
Qolmajıp xel sorajıp
kızgı kyz qarajtolar.
Naqladı Gil aların

73
Tibzstap ag cuglaron.

tan sipte osbrans

xuz isle saf cuglaron.

Esckolar vojefbrny

Gaj oyna selkendeln.

kom kinst sunda oysap

ber jana xel kyndeln.

Jorag tygel monajap

utru ramazka 9626.

Tik cuglars ag tygel,

gan sikelle avp. - 9626.

Ramazkalar bar da ag

ajroluty; ber beremyn.

Nichy bolaj ber yze

ul 9626dan kiengon?

zjttelr:, sin, senelkzj,

Nik yzğordan, nişlerden? 92?
Nigə qızıl cuglaron?
Nidən alsın tosların? *
Nitte qızıl zamanı:
-,, tənli minem janına
jatır bəzi suayış
atır doşmanmarına.
ul bər yze suayış
un bir uqsoya qarşı.
Cigənində, tük tənli
jaralanda qul baş.
dntu bəzi al qar
fandə minem cuglaron.
minem qızıl kılınçları
Bir oxşadı Cəlpana.
Teget Kite, min qalın
qarın saglay cuglaron;

93 Həz KƏH anıb sələyərək
balqımın min tən mürəddə".

TƏRMS SƏGƏSİ (1911 -
Təməz)

TƏRMSM işəgen səqlər səqə jəri,
çilərdəndə "Ə.Ə." bilgese.

TƏRMSM qadaq qaqqa Kəbək
anıb salmaq atlap jorəse.

qurqər anıb jortqə Kəzərmən

təməz qalqan tizə- zləms.

Çir səqərdə Kəbək ul səqanoya

qəfəz anıb arıbn zləms.

Kəfəkkio jəmizə byrəz bulor,

qullarına tətər qanıstın,

ul utoz məndə tərmə səqlər,

qəlləq, vaxsət, ylem jalcaz!

94
totqumarmaz jorax itep cuqor
yta anoz qozoyon tormasb.
ana ikmox - qan non kyz jaylax,
maxkymnaxnen sonoyb sulasb.
Belsa ide sayyb bu qullarmen,
Kypme oqomertne buqamyon,
Giz kytormas ide bu kesene,
qojay bizmas ide nurbarxon!

SONOYB Q62

Giz joze sundoj kiz,
kynelle non jayto!
Tix tormon qarandayb,
isege jozayle!
Kyxto ber qas oca,
juoyarb, juoyarb!
Min arnijn idonda,

qullarum boqarile.

tosta bir gol ysa

jan o'zroga qo'liboq.

min kibom, min sulam

formada boqoqop.

din belon bir tatl -

da jaxv tojorib!

Tik inde min ylsm,

Bu qozum - soq o'lib!

Jana jbl telxerue

Andre T-sqa.

Tomer, sarap bezgo bulmas inde,
 Yzebernez qainar tamctson,
 Bakallarga salop kytortet,
 sunon belon kynel acolton
 sul jof belon yzine jbl
 altp kitser jorin jarash!

qarış alıq iştə bən bən,
baxet, satlıq bən iştə bən!
sin kitəsen beznə bəzoja biktər,
xuy, işke jöl-köməz saxallı!
Min kütərdən tatlı şarap itey
bən it jərdən tül bəzənlə.
Gitar ilde bikt kyp aştə qamət,
kyp kisəldə iştə cümətlər.
Yana jəldə kənər oğazlarıdan,
kütərsən ide künəllər.
Bej yana jöl bəzə tatlı iştə,
kən bəxetlə jərdən kiterən.
ul səldərdən quldan bəzənlə,
kən kyp bərdən jəznə kiterən.
alor kilsən qinz qamətən,
dus bən bən kyp satlıq bən.
Nə bən jərdən ypkərdən.

97
Jylylyznan alyn agtalyk
Suzb jolda, dustm, Gitylyzyp
Gajtsaq ide tuojan jortlary
Balalarn, yator, tuojamarn
dank Giny beln gotlary
Suzb jolda Bergo tuojan Ojds
Gajmudg pejsd ide ucoqta
Goly-Goly yatsn. Balalarn
alysaq ide qajnat qadagga
hru ozatsaq ide ber ul jolm
Boyot, satlag, Giny tuojan
jarojan, siyer beln, sarap eay
mul talonda, ostol qajmudg

AG. 24C

1. I. 44.

Nazlı Söjgön

Sahzadanın ~~iki~~ üç söjgön
ziti bir kön nazlı söjgön:
"Mine söjgön yter tuğanıñız,
Kiter vater janaq söjgön:
Moxxobtan anen cujoran jeget,
qenöz kyndız gölle sikelle,
yterde ds söjgön in qardızın,
Bas söjgön qızğa kiterde.
qız söjgön tutar aya saldı,
bır jegetke birde: "ec!" dide
Jeget ecte... Ojısq anoz öcen
bir tolsunla, serle koc ide.
Dunya dünya... ul ds an kyndız
anı özlep söjgön öcenme,
Tozlegenlen kirkön söjgön
salıp miña aya eserde.

Musa Gölil Musa

Дружелы из Москвы.

Осужденный к смерти
после 8 часов 2. Берлин

Januar							Februar					März				
S		3	10	17	24	31		7	14	21	28		7	14	21	28
M		4	11	18	25		1	8	15	22		1	8	15	22	29
D		5	12	19	26		2	9	16	23		2	9	16	23	30
M		6	13	20	27		3	10	17	24		3	10	17	24	31
D		7	14	21	28		4	11	18	25		4	11	18	25	
F	1	8	15	22	29		5	12	19	26		5	12	19	26	
S	2	9	16	23	30		6	13	20	27		6	13	20	27	
April							Mai					Juni				
S		4	11	18	25		2	9	16	23	30		6	13	20	27
M		5	12	19	26		3	10	17	24	31		7	14	21	28
D		6	13	20	27		4	11	18	25		1	8	15	22	29
M		7	14	21	28		5	12	19	26		2	9	16	23	30
D	1	8	15	22	29		6	13	20	27		3	10	17	24	
F	2	9	16	23	30		7	14	21	28		4	11	18	25	
S	3	10	17	24		1	8	15	22	29		5	12	19	26	
Juli							August					September				
S		4	11	18	25		1	8	15	22	29		5	12	19	26
M		5	12	19	26		2	9	16	23	30		6	13	20	27
D		6	13	20	27		3	10	17	24	31		7	14	21	28
M		7	14	21	28		4	11	18	25		1	8	15	22	29
D	1	8	15	22	29		5	12	19	26		2	9	16	23	30
F	2	9	16	23	30		6	13	20	27		3	10	17	24	
S	3	10	17	24	31		7	14	21	28		4	11	18	25	
Oktober							November					Dezember				
S		3	10	17	24	31		7	14	21	28		5	12	19	26
M		4	11	18	25		1	8	15	22	29		6	13	20	27
D		5	12	19	26		2	9	16	23	30		7	14	21	28
M		6	13	20	27		3	10	17	24		1	8	15	22	29
D		7	14	21	28		4	11	18	25		2	9	16	23	30
F	1	8	15	22	29		5	12	19	26		3	10	17	24	31
S	2	9	16	23	30		6	13	20	27		4	11	18	25	

Wichtige Gedenk- u. Feiertage des Jahres 1943

1. Januar: Neujahr * 14. März: Heldengedenktag * 20. April: Geburtstag Adolf Hitlers * 25. April: 1. u. 2. Osterfeiertag * 1. Mai: Nationaler Feiertag * 13. u. 14. Juni: 1. u. 2. Pfingst-

FNTP

1842

ГОНТ

№ 22589